

Bransjenorm for informasjon om egen pensjonskonto

Vedtatt av Finans Norges Bransjestyre liv og pensjon 28. januar 2021.

1. Innledning

Gjennom innføringen av egen pensjonskonto pålegges arbeidsgivere en omfattende informasjonsplikt overfor sine ansatte. Pensjonsleverandørene vil kunne bistå arbeidsgiver i å oppfylle denne informasjonsplikten.

1.1. Formål

Formålet med denne bransjenormen er å etablere en felles praksis for den informasjonen som pensjonsleverandørene gir. Dette gjelder både informasjonen som pensjonsleverandørene er pålagt å gi, og informasjon som pensjonsleverandørene gir på vegne av arbeidsgiver for å bistå arbeidsgiver i å oppfylle sin informasjonsplikt i henhold til lovverket om egen pensjonskonto (jf. punkt 1.3).

Målsettingen med en slik regulering er å sikre at alle kundene får tilstrekkelig, rettidig og nøytral informasjon om de konsekvenser som innføringen av egen pensjonskonto/samling av pensjonsavtaler på egen pensjonskonto medfører. Dette vil gjøre det mulig for kundene å foreta informerte valg.

Pensjonsleverandørenes rådgivningsansvar reguleres ikke av denne bransjenormen. Se punktene 4.1 og 4.2 for ytterligere omtale og presiseringer omkring dette.

Bransjenormen stiller krav til hvilken informasjon som skal gjøres tilgjengelig, men legger ikke føringer for hvordan den enkelte pensjonsleverandør formidler informasjonen.

1.2. Virkeområde

Kravene til informasjon gjelder ved ikrafttredelse av egen pensjonskonto, ved innmelding og utmelding av bedriftens innskuddspensjonsordning samt ved start og slutt av reservasjonsperioden.

Det er arbeidsgiver som er pålagt kravet til informasjon ved ovennevnte hendelser, men ansvaret kan delegeres til pensjonsleverandørene etter nærmere avtale.

1.3. Rettslig grunnlag

Denne bransjenormen er utarbeidet med utgangspunkt i

- lov om endringer i lov om innskuddspensjon mv. (egen pensjonskonto), vedtatt 03.05.2019
- forskrift om endring i forskrift 22. desember 2000 nr. 1413 til lov av 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold
- lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven)

Bransjenormen fritar ikke aktørene fra lov- og forskriftskrav.

2. Generelle krav til informasjon

Informasjonen som gis skal være nøytral og uavhengig av den enkelte kundes forhold til leverandøren.

De ulike informasjonselementene/valgmulighetene skal fremstilles balansert, uten å innebære noen form for markedsføring av andre sparemuligheter og uten at kunden samtykker til å bindes ytterligere til leverandøren.

Før kundene kan foreta aktive valg i Norsk Pensjons reservasjonsportal (reservering, fremskyndet overføring, oppheve reservering), må de gjennom en første side med generell informasjon om egen pensjonskonto og de valgmuligheter som ligger i portalen. Pensjonsleverandørene har mulighet til å omgå denne siden og lenke kundene direkte til siden med de aktive valgene fra sine egne nettløsninger. Pensjonsleverandørene må i så fall sikre at kundene får den samme generelle informasjonen som de ville fått i reservasjonsportalen.

3. Særskilte krav til informasjon

3.1. Ved ikrafttredelse av egen pensjonskonto

Når lovreglene om egen pensjonskonto trer i kraft 1. februar 2021 skal enten arbeidsgiver eller arbeidsgivers pensjonsleverandør informere de ansatte om følgende:

- *Generell informasjon om egen pensjonskonto*
 - At ansatte med pensjonskapitalbevis får disse overført til egen pensjonskonto hos arbeidsgivers leverandør i perioden 1. mai 2021 til 31. desember 2021 med mindre den ansatte før den tid reserverer pensjonskapitalbeviset/-ene eller fremskynder overføringen. I tillegg at den enkelte fra 1. mai 2021 kan finne forventet tidspunkt for overføring i Norsk Pensjon.
 - At den enkelte kan logge inn i reservasjonsløsning i Norsk Pensjon for å få informasjon om pensjonskapitalbeviset/-ene som vil bli overført og eventuelt reservere disse.
 - Konsekvensene av overføring: Unngår administrasjonsgebyr og får de samme priser som arbeidsgiver har på forvaltning, kan bare velge i de investeringsvalg som gjelder for innskuddspensjonsordningen.
 - Konsekvensene av reservasjon: Pensjonsmidler blir ikke samlet og den ansatte står selv ansvarlig for kostnadsnivået.
 - At den ansatte til enhver tid kan velge å flytte pensjonskontoen /-ene eller hele kontoen til en annen pensjonsleverandør. Det må opplyses om at hvis den ansatte flytter pensjonskontoen til en annen leverandør står den ansatte selv ansvarlig for kostnadsnivået, men får dekket forvaltningskostnader etter standardsatser for aktiv opptjening.
 - At den ansatte har adgang til å inngå avtale med en selvvalgt leverandør iht. § 3-7.

Når lovreglene om egen pensjonskonto trer i kraft 1. februar 2021, skal arbeidsgivers pensjonsleverandør informere de ansatte om følgende:

- *Personspesifikk informasjon*
 - Informasjon om avtaler som kunden har og som kan inngå i egen pensjonskonto (pensjonskapitalbevis, IPS (2008), IPA), samt detaljer om størrelsen på midlene og eventuelle garantier og særaldersgrenser.
 - Informasjon om bedriftens innskuddspensjonsordning og hvilke investeringsvalg som gjelder, samt hvilken risiko, forventet avkastning og kostnader kunden får hos

arbeidsgivers leverandør. Videre om muligheten for å justere investeringene og eventuelle risikoreduerende tiltak som ligger i fondsporteføljene.

- Dersom kunden har flere pensjonskapitalbevis må man informere om at denne kapitalen kan tas ut igjen av egen pensjonskonto, men at man ikke vil kunne separere pensjonskapitalbevisene senere.
- Eventuell ulik utbetalingsperiode i pensjonskapitalbevis og i pensjonsordning må samordnes slik at utbetalingsperioden i den nåværende pensjonsordningen skal gjelde.
- Ved sammenslåing av pensjonskapitalbevis kan kunden miste muligheten etter innskuddspensjonsloven § 7-4 til å ta ut pensjon raskere fra små pensjonskapitalbevis.
- At ansatte som har pensjonskapitalbevis, IPS eller IPA hos andre leverandører også vil få informasjon om kostnader og investeringsvalg.
- At pensjonskapitalbevis med garantier lavere enn årlig nullgaranti mister sin garanti når slike pensjonskapitalbevis innlemmes i egen pensjonskonto.
- At dersom et pensjonskapitalbevis har særaldersgrense, vil dette ikke automatisk bli innlemmet i egen pensjonskonto.

3.2. Etter innføring av egen pensjonskonto

Etter at lovreglene om egen pensjonskonto har trådt i kraft (1. februar 2021) skal de ansatte, også de som ikke er medlemmer av bedriftens innskuddspensjonsordning, informeres om følgende:

- *Før innmelding* informerer arbeidsgiver om
 - at den ansatte vil bli innmeldt i bedriftens innskuddspensjonsordning
 - bedriftens innskuddspensjonsordning, herunder om kostnader og hvilke investeringsvalg som gjelder

- *Ved innmelding* informerer arbeidsgiver eller arbeidsgivers leverandør om nedenstående punkter, også dersom den ansatte har selvvalgt leverandør:
 - Bedriftens innskuddspensjonsordning og hvilke investeringsvalg som gjelder.
 - Hvor mange pensjonskapitalbevis den enkelte har og hvilken leverandør som forvalter disse, saldo på det enkelte pensjonskapitalbevis, samt ev. særaldersgrenser.
 - Om den ansatte har valgt selvvalgt leverandør samt hvilken leverandør dette i så fall er, og at pensjonskapitalbevis vil bli overført til denne leverandøren.
 - At dersom et pensjonskapitalbevis har særaldersgrense, vil dette ikke automatisk bli innlemmet i egen pensjonskonto.
 - Informasjon til arbeidstaker om pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke for innlemming i egen pensjonskonto.
 - At den enkelte kan logge inn i reservasjonsportalen i Norsk Pensjon for å få oversikt over de pensjonskapitalbevis man har, og at disse overføres automatisk om man ikke reserverer seg samt om
 - muligheten den enkelte har til å reservere seg, reservasjonsfristen og muligheten til å oppheve en reservasjon senere
 - at reservasjoner gjelder inntil den ansatte selv opphever dem
 - muligheten til å overføre pensjonskapitalbevis før reservasjonsfristen, om den ansatte selv ønsker det
 - at den ansatte i reservasjonsløsningen finner informasjon om
 - kostnader og andre egenskaper ved sine pensjonsavtaler

- hvilke avtaler som også kan inngå i egen pensjonskonto (IPA/IPS/pensjonskapitalbevis med garanti eller særaldersgrense), dersom den ansatte ønsker det
 - muligheten til å velge selvvalgt leverandør
- *Når reservasjonsperioden starter*, informerer bedriftens pensjonsleverandør de ansatte som har sin ordning hos bedriftens pensjonsleverandør om
- at reservasjonsfristen utløper tre måneder etter at den ansatte er varslet
 - at pensjonskapitalbevisene innlemmes etter reservasjonsfristens utløp (3 måneder) dersom de ikke reserveres
 - at pensjonskapitalbevis opphører og inngår som passiv kapital med samme investeringsprofil som aktiv kapital
 - at pensjonskapitalbevis med garantier lavere enn årlig nullgaranti mister sin garanti når slike pensjonskapitalbevis innlemmes i egen pensjonskonto
 - at ved sammenslåing av pensjonskapitalbevis kan kunden miste muligheten etter innskuddspensjonsloven § 7-4 til å ta ut pensjon raskere fra små pensjonskapitalbevis
- *Når pensjonsmidlene er overført*, informerer bedriftens pensjonsleverandør de ansatte som har sin ordning hos bedriftens pensjonsleverandør om
- at prosess for overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto er fullført
 - faktisk saldo som står på kundens konto
 - en generell forklaring på at faktisk saldo på pensjonskapitalbeviset etter overføring vil kunne avvike fra saldo på pensjonskapitalbeviset før overføring samt begrunnelse for hvorfor
- *Ved utmelding* informerer bedriftens pensjonsleverandør de ansatte som har sin ordning hos bedriftens pensjonsleverandør om
- utstedelse av pensjonskapitalbevis med informasjon om at den ansatte overtar den fulle kostnaden for videre forvaltning og administrasjon av pensjonskapitalbeviset
 - konkrete priser for videre forvaltning og administrasjon av pensjonskapitalbeviset hos leverandøren
 - at den ansatte kan inngå avtale om fortsettelsesforsikring hos bedriftens pensjonsleverandør

4. Øvrige forhold

4.1. Skille mellom informasjon og rådgivning

Det må trekkes et klart skille mellom pensjonsleverandørens rolle som formidler av informasjon og pensjonsleverandørens rolle som rådgiver. Informasjon som pensjonsleverandøren er pålagt å gi som følge av lov- og forskriftskrav, og informasjon som pensjonsleverandøren gir på vegne av arbeidsgiver, skal være nøytral og uavhengig av kundeforholdet til den enkelte ansatte og uavhengig av kommunikasjonskanal, jf. punktene 1.1 og 2 over.

Pensjonsleverandøren skal tydeliggjøre overfor kunder når det gis råd og anbefalinger ut over den nøytrale informasjonen som følger av lov- og forskriftskrav og øvrige punkter i denne bransjenormen.

4.2. Særskilte krav til informasjon og rådgivning ved selvalgt leverandør

- *Før avtale inngås, skal den selvalgte pensjonsleverandøren*
 - kartlegge arbeidstakers behov og ønske om risiko og opplyse om den risiko medlemmet påtar seg
 - opplyse om samtlige kostnader knyttet til avtalen og om binding av pensjonskapitalen i avtaleperioden. Dette gjelder alle kostnadselementer knyttet til egen pensjonskonto som belastes arbeidstaker (uavhengig av benevnelsen på de ulike kostnadselementene)
 - gi råd om sammensetningen av investeringsporteføljen tilpasset blant annet gjenstående tid til uttak av alderspensjon
 - opplyse om at valget av selvalgt leverandør gjelder helt til arbeidstaker sier opp avtalen med denne leverandøren, eller eventuelt velger en annen pensjonsleverandør
 - informere den ansatte om at det er arbeidsgivers leverandør som er ansvarlig for forsikringselementer og beregning av innskudd
 - sende den ansatte en skriftlig sammenfatning av de opplysninger og råd som pensjonsleverandøren har gitt etter punktene over

- *Ved avtaleinngåelse skal den selvalgte pensjonsleverandøren informere om*
 - at den enkelte kan logge inn i reservasjonsportalen i Norsk Pensjon for å få oversikt over de pensjonskapitalbevis man har, og at disse overføres automatisk om man ikke reserverer seg samt om
 - muligheten den enkelte har til å reservere seg, og muligheten til å oppheve en reservasjon senere
 - at reserveringer gjelder inntil den ansatte selv opphever dem
 - at den ansatte i reservasjonsløsningen finner informasjon om kostnader og andre egenskaper ved sine pensjonsavtaler
 - hvilke avtaler som også kan inngå i egen pensjonskonto (IPA/IPS/pensjonskapitalbevis med garanti eller særaldersgrense) dersom den ansatte ønsker det
 - muligheten til å velge en annen leverandør

- *Når en reservasjonsperiode starter, informerer den selvalgte leverandøren om*
 - at reservasjonsfristen utløper tre måneder etter at den ansatte er varslet
 - at pensjonskapitalbevisene innlemmes etter reservasjonsfristens utløp (3 måneder) dersom de ikke reserveres
 - at pensjonskapitalbevis opphører og inngår som passiv kapital med samme investeringsprofil som aktiv kapital
 - at pensjonskapitalbevis med garantier lavere enn årlig nullgaranti mister sin garanti når slike pensjonskapitalbevis innlemmes i egen pensjonskonto
 - at ved sammenslåing av pensjonskapitalbevis kan kunden miste muligheten etter innskuddspensjonsloven § 7-4 til å ta ut pensjon raskere fra små pensjonskapitalbevis
 - muligheten til å overføre pensjonskapitalbevis før reservasjonsfristen, om den ansatte selv ønsker det

- *Når pensjonsmidlene er overført informerer den selvalgte leverandøren om*
 - at prosess for overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto er fullført
 - faktisk saldo som står på kundens konto

- en generell forklaring på at faktisk saldo på pensjonskapitalbeviset etter overføring vil kunne avvike fra saldo på pensjonskapitalbeviset før overføring samt begrunnelse for hvorfor
- *Ved utmelding* informerer bedriftens pensjonsleverandør om følgende, selv om den ansatte har selvvalgt leverandør:
 - At den ansatte får utstedt et pensjonskapitalbevis som blir værende hos den selvvalgte leverandøren, men eventuelt kan flyttes til en annen leverandør.
 - At den ansatte overtar den fulle kostnaden for videre forvaltning og administrasjon av pensjonskapitalbeviset.
 - At den ansatte kan inngå avtale om fortsettelsesforsikring hos bedriftens pensjonsleverandør.
- *Gjennom avtaleperioden skal den selvvalgte pensjonsleverandøren*
 - gi råd om sammensetningen av investeringsporteføljen tilpasset blant annet gjenstående tid til uttak av alderspensjon
- *Når den ansatte har få år igjen til uttak av alderspensjon, skal den selvvalgte pensjonsleverandøren*
 - gi råd om risikoreducerende tiltak
 - sende den ansatte en skriftlig sammenfatning av de opplysninger og råd som pensjonsleverandøren har gitt etter punktet over

4.3. Særlig om misbruk av informasjon

Informasjon som kan hentes ut fra Pensjonskontoregisteret skal ikke benyttes til formål som er uforenelige med lovgivers intensjon med innføringen av egen pensjonskonto.

Eksempelvis kan en pensjonskapitalbevisleverandør gjennom et API hente ut informasjon fra Pensjonskontoregisteret om at pensjonskapitalbevis er i reservasjonsperiode (via «embed date»). Denne typen informasjon fra Pensjonskontoregisteret skal ikke benyttes til å oppfordre arbeidstaker til å reservere pensjonskapitalbeviset mot innlemming.

En oversikt over hvilken informasjon som kan hentes ut fra Pensjonskontoregisteret og bruksområdet for de ulike informasjonselementene, er gitt i vedlegg til bruksrettsavtalen («Vedlegg 2: Krav til informasjonselementer og oppdateringsrutiner») som alle aktører som knytter seg til Pensjonskontoregisteret er forpliktet av.

4.4. Særlig om prognoser

- Ansvar for å gi den ansatte prognoser over forventet fremtidig pensjonsutbetaling (61-årsbrev, pensjonsbevis) ligger hos den pensjonsleverandøren som arbeidstaker har valgt.
- Prognoser som gis skal baseres på best mulig tilgjengelig informasjon og følge Finans Norges «Bransjeavtale om avkastningsprognoser»

4.5. Særlig om kontoutskrift

Ansvar for å utstede kontoutskrift ligger hos den leverandøren som til enhver tid forvalter pensjonsavtalen (pensjonskonto(er) og pensjonskapitalbevis).

4.6. Særlig om digitalt førstevalg

Hovedregelen om digitalt førstevalg ble innført fra 16.10.2020. For kunder som ikke kan logge seg på digitalt eller som reserverer seg mot elektronisk kommunikasjon, er det laget en manuell rutine (norskpensjon.no).

4.7. Særlig om språkvalg

Kommunikasjonen med arbeidstaker bør følge «[Finans Norges språkstandard](#)».

4.8. Særlig om leverandører utenfor pensjonskontoregisteret

Pensjonsleverandørene skal informere om at arbeidstaker kan ha pensjonskapitalbevis hos leverandører som ikke er tilknyttet pensjonskontoregisteret, og at disse midlene dermed ikke overføres automatisk.

5. Ikrafttredelse

Bransjenormen trer i kraft fra 1. februar 2021.